

ПОБУДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: РЕСУРСИ І ТЕХНОЛОГІЇ

Матеріали
XVIII Міжнародної
науково-практичної
конференції

19-20 вересня 2019 р.

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Український інститут
науково-технічної експертизи та інформації»
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України»
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України
Науково-дослідний інститут інформатики і права
Національної академії правових наук України
Інститут наукових досліджень економічних реформ (ISRER)
при Міністерстві економіки Республіки Азербайджан

ПОБУДОВА
ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА:
РЕСУРСИ І ТЕХНОЛОГІЇ

Матеріали XVIII Міжнародної
науково-практичної конференції

19-20 вересня 2019 р.

Побудова інформаційного суспільства: ресурси і технології :
П 41 матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції,
Київ, 19-20 вересня 2019 р. [Електронний ресурс] / МОН України,
УкрІНТЕІ [та ін.]. – Київ : УкрІНТЕІ, 2019. – 404 с.

ISBN 978-966-479-104-2

Матеріали конференції охоплюють актуальні наукові і практичні проблеми розвитку суспільства в епоху цифровізації. Розглядаються питання створення цифрової економіки, розвитку цифрових сервісів і технологій, нові можливості освіти і науки у цифровому середовищі.

Призначено для науковців, викладачів, підприємців, керівників інформаційних та аналітичних служб, бібліотечних працівників, фахівців з цифрових технологій і безпеки, представників інформаційних структур, бізнес-структур, бізнес-асоціацій, органів влади та управління.

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.

УДК 316.3:004:[33+37](4+477)(06)

ISBN 978-966-479-104-2

ЗМІСТ

«ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА»

<i>Єгоров І. Ю., Рижкова Ю. О.</i> Соціально-економічні аспекти процесів цифровізації: інструменти дослідження у країнах ОЕСР	9
<i>Антонюк В. П.</i> Залученість населення України в процеси цифровізації	13
<i>Артамонова Н. О., Капінос М. М., Шуба І. В.</i> Сучасні шляхи комерціалізації технологій штучного інтелекту	18
<i>Билаш Л. Л.</i> Инвестиционный менеджмент как фактор развития информационных технологий и конкурентоспособности бизнеса	22
<i>Вінник О. М.</i> Ключові питання правового забезпечення цифрової економіки та електронного бізнесу	26
<i>Герасимчук В. Г.</i> Інженерні кадри у цифровій економіці	30
<i>Дорогая И. И.</i> Преобразование менеджмента компаний под воздействием современных тенденций бизнеса	34
<i>Ільчук П. Г., Коць О. О., Жулевич М. І.</i> Технологія Blockchain як інструмент розвитку банківської системи	40
<i>Кленін О. В.</i> Основні тренди цифрової трансформації держави та бізнесу	44
<i>Лопушняк Г. С., Шандар А. М.</i> «Smart village» як концепція забезпечення сталого розвитку в постіндустріальному суспільстві	48
<i>Наджафов З., Гусейнова А.</i> Новая экономика XXI века или цифровизация экономики?	52
<i>Петренко В. О., Савчук Л. М., Бушусв К. М., Фонарьова Т. А.</i> Технології штучного інтелекту на прикладі застосування нейронних мереж в менеджменті підприємства	60
<i>Пурський О. І.</i> Розробка і використання web-системи оцінювання рівня соціально-економічного розвитку регіонів України в рамках викладання дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів».	64
<i>Арзянцева Д. А., Захаркевич Н. П.</i> Проблемні аспекти використання цифрових активів у діяльності віртуальних організацій	68
<i>Артеменко Л. П.</i> Конкурентоспроможність України в четвертій індустріальній революції	72
<i>Васильєва О. О.</i> Застосування штучних нейронних мереж для оцінки трудового потенціалу аграрної сфери	76
<i>Вишневецький О. С.</i> Цифровізація та економічне зростання: коли очікування не відповідають реаліям	80
<i>Вонберг Т. В., Кононенко П. С.</i> Дослідження ефективності формування компенсаційного пакету як основний напрям HR-аналітики	84

<i>Городянська Л. В.</i> Цифровізація відтворюваних економічних ресурсів: можливості та перспективи.	88
<i>Довбенко В. І.</i> Оцінювання ефективності застосування новітніх інформаційних технологій в економіці	92
<i>Каниця Ю. М.</i> Директива ЄС про авторське право в єдиному цифровому ринку та напрямки імплементації її положень у законодавство України	96
<i>Карпенко А. В.</i> Інтелектуальні активи людського потенціалу в умовах цифрової економіки	100
<i>Оліх Л. А.</i> Передумови впровадження засад цифрової економіки в Україні	104
<i>Подлужна Н. О., Уманська О. О.</i> Стратегічне управління банківською системою України в умовах економіки знань	108
<i>Рибак О. М.</i> Трансформація фінансових потоків домогосподарств в умовах цифрової економіки	112
<i>Salifova T.</i> High-tech and science-intensive production as a leading factor in economic growth	116
<i>Сіташ Т. Д.</i> Концептуальний базис парадигми та архітектоніка цифрової економіки	118
<i>Скоробогатова Н. Є.</i> Ефективність діяльності компаній в умовах інформаційного суспільства: світовий досвід та Україна	122
<i>Соловей Н. В., Жам О. Ю.</i> Інформатизація процесів в страховій діяльності – теорія і практика.	126
<i>Трушкіна Н. В., Ринкевич Н. С.</i> Цифрова трансформація бізнес-процесів на підприємствах: реалії та сучасні виклики	130
<i>Ходзицька В. В.</i> Корпоративне управління в умовах інновацій: світові тенденції.	134
<i>Панькова О. В., Касперович О. Ю.</i> Соціальні передумови ефективних комунікацій суб'єктів соціально-економічного розвитку в умовах цифровізації	138
<i>Гейдарова К. Али-Г.</i> Приоритети державного регулювання в області фінансування аграрного сектора	142
<i>Suleymanli O.</i> Digital transformation for market acquisition.	145
<i>Suleymanova A., Alakbarov E.</i> Evaluation of Technological Intensity of the Manufacturing industry	154
<i>Горобець О. О.</i> Наукові дані як інноваційна тенденція цифрового суспільства	159
<i>Приймакова Ю. А.</i> Інноваційне середовище: трансформація в умовах становлення цифрової економіки	163

Приймакова Юлія Андріївна,

аспірант, кафедра «Економіка підприємства»

ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія»,

м. Краматорськ, Україна

ІННОВАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ: ТРАНСФОРМАЦІЯ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах цифрової економіки інноваційне середовище набуває ряд нових перспективних особливостей: пріоритетне значення набувають глобальне партнерство, співробітництво, інтеграція, підвищується мультидисциплінарність і технологічна конвергенція всіх його елементів. Цей процес супроводжується підвищенням рівня складності технологій і тотальною цифровізацією. Необхідність трансформації інноваційного середовища в умовах цифрової економіки повинна здійснюватися за допомогою спеціалізованого поетапного механізму згідно з викликами цифрової економіки.

Поняття «інноваційне середовище» з'явилося в 80-х роках ХХ ст. для аналізу системних умов, що надаються економічним суб'єктам для виробництва нових ідей, продуктів, створення нових виробництв і розвитку нових ринків. Причина лежить в синергетичних властивостях інноваційного середовища, а саме в структурі взаємодії систем технологічних відкриттів і їх застосувань [1, с.31].

Інноваційне середовище потрібно розглядати як сукупність учасників інноваційного процесу, що діють в межах власних компетенцій та впливають на стан інноваційної ситуації на макроекономічному рівні (рівні країни) та на мікроекономічному рівні (рівні підприємств). До інноваційного середовища країни належать держава, як законодавчий орган і як орган фінансування інноваційної діяльності, вітчизняні та іноземні інвестори, вищі навчальні заклади, які беруть участь в наукових дослідженнях та забезпечують підприємства висококваліфікованими кадрами, розробляють інноваційні технології, забезпечують споживачів інноваційною продукцією.

Таким чином, інноваційне середовище – це складна динамічна система факторів економічного, політичного, правового, міжнародного, соціального, ринкового, соціокультурного характеру [2].

З метою реалізації ініціатив “Цифрового порядку денного України 2020” (цифрова стратегія) для усунення бар'єрів на шляху цифрової

трансформації України у найбільш перспективних сферах 17 січня 2018 року Уряд схвалив Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки [3] та затвердив план заходів щодо її реалізації.

Це планується досягти шляхом стимулювання економіки та залучення інвестицій, подолання цифрової нерівності, поглиблення співпраці з ЄС у цифровій сфері та розбудови інноваційної інфраструктури країни та цифрових перетворень.

Реалізація заходів Концепції має забезпечити:

- стимулювання економіки та залучення інвестицій;
- основу для трансформації вітчизняних індустрій в конкурентоспроможні та ефективні за рахунок їх “цифровізації”;
- вирішення проблеми “цифрового розриву”, наближення “цифрових” технологій до громадян, у тому числі, шляхом забезпечення доступу громадян до широкосмугового Інтернет, особливо у селищах та невеликих містах;
- створення нових можливостей для реалізації людського капіталу, розвитку інноваційних, креативних і «цифрових» індустрій та бізнесу;
- розвиток експорту “цифрової” продукції та послуг (ІТ-аутсорсинг).

Вирішення питання трансформації інноваційного середовища в умовах цифровізації розкриває два взаємопов’язаних і взаємообумовлених положення:

1) інноваційний розвиток забезпечує формування сприятливого інноваційного середовища, що забезпечує перетворення ідей і розробок в ринкові продукти. Їх впровадження в найважливіші галузі і соціальну сферу забезпечить економічну ефективність і підвищення рівня і якості життя;

2) інноваційне середовище, що забезпечує модернізацію різних елементів соціально-економічних системи, потребує трансформації згідно з потребами цифрової економіки.

Мета побудови інноваційного середовища: послідовне поетапне формування мережевої структури взаємовідносин між елементами-ресурсами з можливістю дати оцінку майбутнім перспективам нарощування потенціалу, та приведення в дію маховика інвестиційно-інноваційного механізму в інноваційному середовищі [4], тобто забезпечення циклічно-проривного соціально-економічного і науково-технологічного розвитку.

Стратегію формування сприятливого інноваційного середовища рекомендується реалізовувати по **п'яти послідовним етапам** [5, с. 69-70], що характеризується зростанням економічних ефектів від використання

наскрізних технологій, а також зростанням швидкості підготовки, прийняття та реалізації рішень.

1. На етапі стігмергії (механізму спонтанної непрямой взаємодії між елементами) формуються саморегульовані мережеві структури, що залишають цифровий слід, тим самим забезпечують бази даних і фактів, що мають відношення до роботи в будь-якому цифровому середовищі без будь-якої стратегії, планування, контролю або навіть прямого зв'язку між суб'єктами.

2. Основною стратегією згущення спільнот є створення так званих «точок кипіння», що надають собою простір, інструменти, сервіси та формати роботи зі спільнотами в регіоні, місті і країні і дозволяють лідерам-новаторам не просто говорити про майбутнє, а створювати його і наближувати. Їх завдання в умовах цифрової економіки - концентрувати увагу і людський капітал на пріоритетних національних завданнях, що дозволяє боротися за глобальне лідерство в обраних пріоритетних напрямках. «Точки кипіння» повинні формувати стратегічне мислення людей.

3. Стратегія серендипність (керування випадковістю) полягає в тому, що підготовані фахівці з цифрової культури, і використовують особливі «цифрові» схеми-образи рішення завдань, занурюються в проблематику традиційних бізнесів. Таким чином, на стику різних культур, знаходяться рішення, які в рамках однієї культури навіть виникнути не змогли б.

4. Стратегія синергізму (ефекту сумісної діяльності вищому від суми ефектів складових частин, якщо б вони працювали окремо) полягає у взаємному посиленні досвіду і компетенцій за рахунок поєднання проектів однієї спрямованості. Чим вище очікувана турбулентність (маю на увазі крайню ступінь нестабільності) зовнішнього середовища і жорсткість конкуренції, тим вище значення синергізму для досягнення успішної трансформації інноваційного середовища.

5. Стратегія сингулярності – це високотехнологічна стратегія, яка передбачає, що всі елементи інноваційного середовища беруть участь у квантовому переході в іншу якість, набувають нові додаткові властивості і перебудовують відносини між собою.

Таким чином, виділені особливості інноваційного середовища в умовах цифрової економіки (стігмергія, згущення, серендипність, синергія і сингулярність) підвищують швидкість прийняття, виконання та реалізації рішень і дозволяють суб'єктам інноваційної діяльності гнучко реагувати на виклики і нівелювати загрози цифрової економіки. Наведені стратегії можуть бути використані в якості теоретичної основи для формування інноваційного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс. – Пер с англ.; под ред. О.И. Шкаратана. – Москва: Изд. ГУ ВШЭ, 2010. – 69 с.
2. Копитко В.І. Проблеми розвитку інновацій на регіональному рівні в Україні. В.І. Копитко // Український журнал прикладної економіки. – 2016. – Том 1. – № 2. – С. 67-72.
3. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/Koncepciya-razvitiya-cifrovojekonomiki-i-obshhestva-Ukrainy-na-2018-2020-gody> (дата звернення: 30.08.2019).
4. Приймакова Ю.А. Investments and innovation: interconnection. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів» : зб. матеріалів, присвяч. 50-річчю факультету економіки та менеджменту ДонНТУ. Секція 1 «Стратегічні пріоритетит розвитку економічних відносин на макро- та мікрорівнях» (13-14 трав. 2019 р., м. Покровськ) / уклад. О.О. Фоміна. – Покровськ : ДонНТУ, 2019. – 206 с. С. 9-11.
5. Свиридова С.В., Шкарупета Е.В., Арчакова С.Ю. Механизм управления инновационной средой предприятия в условиях цифровой экономики // Организатор производства. – 2019. – Т.27 № 1. – С. 63-71.

Наукове електронне видання

ПОБУДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: РЕСУРСИ І ТЕХНОЛОГІЇ

Матеріали XVIII Міжнародної
науково-практичної конференції

19-20 вересня 2019 р.

Відповідальний за випуск – В.В. Ємець

Формат: PDF

Об'єм даних 11,4 Мб.

Верстка та оригінал-макет: А.Є. Мельник

Редакція: ДНУ «Український інститут науково-технічної
експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ)

03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

Тел. (044) 521-00-10, e-mail: uinter@uinter.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 5332 від 12.04.2017 р.